

Dosarul nr. 2ra-1742/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. D. Șușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, I. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Valentina Suhorebrova, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Suhorebrova, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei

împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Valentina Suhorebrova și menținută hotărârea din 29 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 25 noiembrie 2019, Valentina Suhorebrova, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei.

În motivarea acțiunii a invocat că la 31 decembrie 2014, în baza plângerii colective depusă de foștii colaboratori ai SRL „Speranța-Farm”, pe pretinsele acțiuni infracționale a lui Vadim Razborschi, care prin fals și abuz de încredere a însușit de la părțile vătămate cotele-părți deținute la SRL „Speranța-Farm”, a fost pornită cauza penală nr. 2014023269 de către organul de urmărire penală al IP Rîșcani mun. Chișinău.

Astfel, în cadrul urmăririi penale, au fost depuse mai multe cereri de la părțile vătămate pentru a fi întreprinse acțiuni de urmărire penală, care s-au soldat cu admitere parțială.

La 30 aprilie 2015, cauza penală a fost încetată.

Prin decizia din 6 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, au fost anulate ordonanțele Procuraturii sect. Rîșcani mun. Chișinău și dispusă continuarea urmăririi penale.

Ulterior, prin ordonanța procurorului în cadrul Procuraturii mun. Chișinău oficiul Rîșcani, a fost dispusă clasarea procesului penal în cauza penală nr. 2014023269.

Nefiind de acord cu această ordonanță, dânsa a contestat-o la Procurorul ierarhic superior, iar prin ordonanța din 7 iulie 2017 a Procurorului adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău șef-interimar al oficiului Rîșcani mun. Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată plângerea avocatului Adrian Cebotari depusă în interesele ei.

A comunicat că la 24 iulie 2014, ordonanțele procurorilor din cadrul Procuraturii sect. Rîșcani mun. Chișinău au fost contestate în fața judecătorului de instrucție.

Astfel, prin încheierea din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a fost respinsă plângerea depusă conform prevederilor art. 313 CPP.

Încheierea menționată a recepționat-o la 15 octombrie 2019, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal.

Având în vedere prevederile art. 313 alin. (4) CPP, a considerat că au fost încălcate toate termenele rezonabile prevăzute de legea specială procesual penală, fiind încălcate prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

A menționat că potrivit materialelor cauzei se atestă că plângerea înaintată judecătorului de instrucție a fost examinată mai bine de un an și jumătate, iar până în prezent cauza penală nu a fost remisă la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea recursului în ordinea art. 313 CPP, înregistrat la 14 martie 2019, în cancelaria Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 166-167 CPC, art. 2, 4, 5 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului ei la judecarea cauzei în termen rezonabil, termen care este expres prevăzut de lege și încălcarea în continuare a termenului de judecare a cauzei.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Valentina Suhorebrova și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că Valentina Suhorebrova, sub aspectul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu poate pretinde la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a procedurii penale în baza Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat

prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, or nu a prezentat pe parcursul examinării cauzei în fond probe precum că la momentul contestării ordonanțelor procurorului dânsa ar fi înaintat vreo acțiune civilă în cadrul dosarului și nici nu a invocat în speță, durata nerezonabilă a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului civil.

Corespunzător, au conchis instanțele de judecată ierarhic inferioare că Valentina Suhorebrova nu poate contesta încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale, acest drept fiind oferit numai persoanelor cărora li s-a înaintat o acuzație.

Totodată, instanța de apel a ajuns la concluzia precum că dânsa nu are dreptul să pretindă la repararea prejudiciului cauzat în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, deoarece nu are calitatea de parte vătămată, nu a introdus în procesul penal o acțiune civilă și nu are calitatea procesuală de acuzat, acest principiu reieșind din art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La 2 noiembrie 2020, Valentina Suhorebrova, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari a declarat recurs împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le ilegale, neîntemeiate și care urmează a fi casate.

A remarcat că prima instanță greșit a constatat că acțiunile de urmărire penală în cauza penală nr. 2014023269 au fost efectuate și nu există indici că urmărirea penală s-a tergiversat ori, în prezenta speță dânsa nu a deplâns întreaga urmărire penală, începând cu sesizarea organului de urmărire penală în anul 2014, ci doar etapa de examinare a plângerii la judecătorul de instrucție conform prevederilor art. 313 CPP, care a fost examinată în mod cert de către prima instanță începând cu 24 iulie 2014 până la 15 octombrie 2019, neluând în considerație etapa judecării în ordine de apel, care a fost finalizată în luna ianuarie 2020. Astfel, plângerea a fost examinată în ordinea prevăzută de art. 313 CPP timp de șase ani pe când prevederile art. 313 alin. (4) CPP prevăd imperativ examinarea plângerii în termen de 10 zile.

A evidențiat că prima instanță a confundat întreaga etapă de urmărire penală cu procedura de judecare a cauzei conform art. 313 CPP și eronat s-a expus asupra faptelor elucidarea cărora nu i-a fost cerută, tot aici, neexpunându-se asupra tuturor faptelor și circumstanțelor care sunt indicate în cererea de chemare în judecată.

Prin urmare, în prezenta speță, lipsa de motivare în raport cu solicitările din cererea de chemare în judecată duce direct la încălcarea dreptului liberului acces la justiție.

A considerat că este defectuoasă mențiunea instanței de apel precum că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelanților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze, or Curtea de Apel și-a atribuit rolul Colegiului Civil din cadrul Curții Supreme de Justiție care și are atribuții

conform art. 432-433 CPC să nu se expună pe fondul recursului în cazul când se constată netemeinicia și inadmisibilitatea cererii de recurs, iar în speță instanța de apel era și este în continuare obligată să dea o apreciere tuturor probelor, să se expună asupra tuturor circumstanțelor și să ofere un răspuns la toate întrebările formulate din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

La fel, a considerat eronată concluzia instanței de apel precum că dânsa nu are dreptul să pretindă la repararea prejudiciului cauzat în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 pentru că nu are calitatea de parte vătămată, nu a introdus în procesul penal o acțiune civilă și nu are calitatea procesuală de acuzat.

Astfel, a remarcat că în ordinea prevăzută de art. 313 CPC, dânsa are calitatea de petiționar, iar statul, prin intermediul instanțelor de judecată, urma în termen rezonabil să examineze plângerea petiționarului și să-i ofere un răspuns.

Prin urmare, instanța de apel a interpretat eronat legea și a ajuns la concluzia că dânsa nu are dreptul de a pretinde la un prejudiciu în temeiul legii, chiar dacă legea enunță că orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei și chiar dacă acest drept a fost incontestabil încălcat.

La 20 noiembrie 2020, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Valentina Suhorebrova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 142), fiind recepționată de către destinatar la 29 noiembrie 2020, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 143).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Ministerul Justiției al Republicii Moldova să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 2 noiembrie 2020 împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Valentina Suhorebrova, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronată, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în

care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentina Suhorebrova, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Valentina Suhorebrova, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Valentina Suhorebrova, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu